

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо дисциплінарної відповідальності суддів і запобігання корупції в судовій системі з метою приведення їх окремих положень у відповідність з міжнародними та європейськими стандартами»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Закону

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо дисциплінарної відповідальності суддів і запобігання корупції в судовій системі» (далі – проект Закону) підготовлено з метою приведення низки положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) у відповідність із Конвенцією ООН проти корупції, Кримінальною конвенцією Ради Європи про боротьбу з корупцією, а також для узгодження із Законом України «Про запобігання корупції» й міжнародними та європейськими стандартами щодо дисциплінарної відповідальності суддів (Загальна (Універсальна) хартія судді (схвалена Міжнародною Асоціацією Суддів 17 листопада 1999 року, Тайпей (Тайвань); Бангалорські принципи поведінки суддів (схвалені резолюцією 2006/23 Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року); Висновок (2002) 3 Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів та правил, які регулюють професійну поведінку суддів, зокрема, питання етики, несумісної поведінки та безсторонності; Резолюція Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27 вересня 2007 року); Європейська хартія про закон «Про статус суддів» (8-10 липня 1998 року); Спільний висновок Венеціанської комісії й Директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи щодо Закону «Про судоустрій і статус суддів» і внесення змін до Закону «Про Вищу раду юстиції» України, ухвалений Венеціанською комісією на 102-му Пленарному засіданні (Венеція, 20-21 березня 2015); Рекомендація (94) 12 Комітету Міністрів Ради Європи «Незалежність, дієвість та роль суддів» (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 518 засіданні заступників міністрів 13 жовтня 1994 року); Рекомендація (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 1098 засіданні заступників міністрів 17 листопада 2010 року) та ін.).

2. Цілі та завдання проекту Закону

Наразі положеннями Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначено правові засади організації судової влади та здійснення правосуддя в Україні.

Проте, положення Закону не містять чіткої вимоги щодо: несумісності адміністративних посад суддів та посад в апараті судів і у Вищій раді правосуддя, зокрема у випадках їх заняття близькими особами; порядку здійснення моніторингу способу життя судді; особливостей здійснення повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування щодо судді; порядку виконання наказу (розпорядження, доручення) у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Вищій раді правосуддя, а також помічниками судів.

Крім того, потребують уточнення питання щодо: регулярного оцінювання судді; підстав дисциплінарної відповідальності суддів, прокурорів та адвокатів, видів стягнень і порядку дисциплінарного провадження щодо них. У процесуальних кодексах необхідно також передбачити положення, що сприятимуть реалізації вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо скасування нормативно-правових актів, рішень, виданих (прийнятих) з порушенням вимог цього Закону.

Такий підхід дасть змогу визначити єдиний порядок застосування антикорупційних механізмів та сприятиме уніфікації термінології, яка застосовується у Законі.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Проектом Закону для вирішення зазначених вище проблем передбачено внесення змін до законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про Вищу раду правосуддя», «Про прокуратуру», «Про запобігання корупції», «Про державну службу», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», «Про захист персональних даних», «Про джерела фінансування органів державної влади», а також до Кримінального, Цивільного процесуального, Кримінального процесуального, Господарського процесуального кодексів України, Кодексу адміністративного судочинства України та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону не потребує додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

Проект Закону не стосується надання державної допомоги суб'єктам господарювання.

Проект Закону не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю,

сфери наукової та науково-технічної діяльності. Проект Закону не потребує проведення консультацій із громадськістю.

5. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Прийняття даного проекту Закону матиме вплив на забезпечення захисту прав та інтересів громадян і держави.

У проекті Закону відсутні положення, що впливають на права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.